

Gesprekken met Energie-Nederland

Energieleveranciers hebben zich maximaal ingespannen om de btw-verlaging in 2022 voor consumenten zichtbaar te maken in hun maandelijkse voorschotten. De energiebedrijven streven ernaar (de som van) de voorschotbedragen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij het eindbedrag op de (jaar)nota. De energiebedrijven hebben op 30 juni jl. 0:00 uur meterstanden opgenomen en/of uitgevraagd. Mede aan de hand van die informatie wordt op energiefacturen duidelijk: op levering van energie tot en met 30 juni 2022 is het algemene btw-tarief van 21% btw van toepassing. Op de levering van energie vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 december 2022 geldt het btw-tarief van 9%.

De energieleveranciers informeren en adviseren consumenten over voorschotaanpassingen. De voorschotten kunnen zowel naar boven als naar beneden worden bijgesteld, omdat bij deze overweging het voorschotadvies gebaseerd wordt op zowel de btw-verlaging als factoren zoals het energieverbruik, de energiebelastingen en de leveringstarieven. Daarnaast zijn het recent aangekondigde tijdelijke prijsplafond en de tussenvariant om de periode tot januari 2023 te overbruggen ook van belang voor het voorschotadvies. Het kabinet is de energieleveranciers daarbij erkentelijk voor hun (continue) inspanningen.

Energie-Nederland geeft aan dat een generieke voorschotverlaging onwenselijk is. Bij een gedeelte van de consumenten is het voorschotbedrag namelijk al relatief laag als gevolg van de stijgende energietarieven. Een generieke voorschotverlaging zou er toe leiden dat een deel van de consumenten een hoger bedrag moet bijbetalen bij de eindafrekening (en dat de groep consumenten die moet bijbetalen groter wordt).

Zoals ook eerder is uiteengezet in de Kamerbrieven van 20 september jl.¹ en 4 oktober jl.² spant het kabinet zich samen met energieleveranciers, gemeenten, corporaties en een brede coalitie van maatschappelijke organisaties maximaal in om kwetsbare huishoudens te ondersteunen en energiearmoede te bestrijden.

Juridische mogelijkheden en de rol van de ACM

De energieleveranciers zijn verplicht om het btw-tarief van 9% toe te passen op de levering van energie van 1 juli tot en met 31 december 2022. Hiervoor heb ik beschreven wat de energieleveranciers doen naar aanleiding van die btw-verlaging. Op hen rust ook de juridische verplichting om voorlichting te geven over de prijzen en contracten.

De (huidige) energietarieven in contracten die energieleveranciers aanbieden, worden bepaald door de (uitzonderlijke) marktomstandigheden. Enerzijds schrijft het kabinet noch de Autoriteit Consument & Markt (ACM) die energietarieven voor. De ACM toetst wel alle 'kale' leveringstarieven (exclusief belastingen) op redelijkheid. In een uiterst geval kan de ACM een maximumtarief opleggen als een tarief van een energieleverancier onredelijk blijkt.

Anderzijds heeft het kabinet een tijdelijk prijsplafond op energie voorgesteld dat voor burgers en bedrijven zekerheid biedt over de energierekening. Het kabinet zal, conform de eisen die de Europese Commissie hieraan stelt, zeker moeten stellen dat alle middelen die vanwege het prijsplafond naar de leveranciers gaan, worden doorgegeven aan de consument. Het kabinet zal daarom bezien wat er nodig is om mogelijke ongewenste effecten van het prijsplafond op de werking van de markt zoveel als mogelijk te voorkomen.³

Voorts wordt door de ACM erop toegezien dat energieleveranciers tijdig correcte en duidelijke informatie verstrekken aan consumenten. Met name door consumenten goed te informeren over hun tarieven en het sturen van duidelijke rekeningen. De ACM eist van energieleveranciers dat zij hun klanten duidelijk uitleggen hoe zij de btw-verlaging verrekenen.

¹ Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening, kenmerk: 2022D36649.

² Kamerbrief over nadere uitwerking tijdelijk prijsplafond energie (Kamerstukken II 2022/23, 36200 nr. 77)

³ Kamerstukken II 2022/23, 36200 nr. 77, p. 7-8.

Nultarief op boodschappen

Op grond van de BTW-richtlijn 2006 mogen lidstaten een btw-nultarief toepassen op levensmiddelen. Tijdens het debat over de voorjaarsnota is opgemerkt dat Polen daar gebruik van maakt. In Nederland zou een nultarief op levensmiddelen jaarlijks een derving van 5,9 miljard euro betekenen. Het kabinet heeft tijdens de augustusbesluitvorming gekeken naar structurele maatregelen om ondersteuning te bieden aan huishoudens met lagere inkomens. De voorgestelde (fiscale) maatregelen maken onderdeel uit van het pakket Belastingplan 2023. In de nota naar aanleiding van het verslag bij het pakket Belastingplan 2023⁴ is toegelicht waarom niet voor een nultarief op levensmiddelen is gekozen.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 36202 nr. 21 p. 8-9.